

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	--	---

Sürgős közmunka.*)

Csongrád, 1901 április 14.

A világtörténelem méretei megváltoztak.

Mióta az ember küzd a létért, mindig volt harc és háboru. Hol a hódítás szenvedélye ragadta háborukba az uralomvágyat, hol a hitrajongás tüze gyújtott vallásháborukat. Ősi karja az embernek a fegyver és ősi itala a népeknek a vér.

Nagy Sándor Ázsiába vezette hódító hadait. Máskor meg ázsiai hordák gázoltak Európán. Századok vértengerében fűrésztöttek a népeket Allah prófétái és a keresztvitézei egyaránt. A Chalons sur Marne mezején dult népek harcától Waterlóóig számtalanszor forgatták a népek egymás szívében a gyilkot, azonban a népek olyan harcára nem mutat példát a történelem, mint a milyen harc napjainkban fogja át a földgolyót.

Csak most ragadta el Spanyolország gyarmatait Észak-Amerika, Dél-Afrika gyémánt mezőit és aranybányáit, még be sem végződött az angolok harca a burokkal és már egyesült erővel marcangolják China testét Európa, Ázsia, Amerika fegyverforgató népei. A népeknek ehhez fogható világháborúja ismeretlen a világtörténelemben.

És miért ez a szörnyű harc szárazon és vizen? Piaczokért, gyarmatokért.

Nem a hódító uralomvágya, nem a hitrajongás üdvözítő szenvedélye viszi ma harcba a népeket, hanem a nyereség, a haszon szenvedélye, a kincsszomjuság, a kalmárszemlé. Az a szellem, mely milliárdokat fektet vállalatokba, mely gyárat emel, villámerőt fog munkába, mely halomra termel ősjavakat és ipari cikket, vasutakkal hálózza be a földgömböt, csatornákat és a mezők virányain, mely hajórajokkal lepi el a tengereket és messze föld-részek népeitől kikötöket, területeket foglal, hogy a terményeknek és ipari cikkeknek fogyasztókat hódítson és a vállalkozóknak kincseket szerezzen a föld minden részéből.

Kalmárháboruk, kereskedő vállalatok, közgazdasági harcok ezek a mai háboruk.

A győzelem keresett díja ma nem

*) A «Közgazdaság» című fővárosi szaklapból vészük át e nagy érdeklődést keltett cikket. Szerk.

a koszoru, nem a dicsőség, hanem a haszon, a nyereség, a kincs, a gazdagság — legalább a vállalkozók epedése szerint.

Az a nép, mely a kornak kincsharácsoló hadjárataiban nem vesz részt, szegény, nyomorgó, igavonó koldusnép marad, már nagy kincse a mindennapi kenyér és boldog, ha elevenen föl nem falják a ragadozó kalmárnépek. A nem vállalkozó, a nem iparos, a nem kereskedő nép multja lehet fény, pompa és ősi dicsőség, hanem jelene: czimeres koldusbot, jövője: görnyedés a kincses népek szolgaságába.

Mi szóljunk a mi hazánk népéről, mely nem vállalkozó, nem iparos és nem kereskedő?

Mi nem szólunk semmit, hanem beszél a statisztika üvöltő számokkal.

Szakértők becslése szerint országunk és népünk adóssága: hatezerötven millió, több mint hat milliárd forint. Az egész ország földje pedig mindössze öt milliárd forintot ér. Vagyis ez az ország valójában már nem a mienk, hanem a hitelezőké. Mint-hogy pedig a mi hitelezőink legfőképpen külföldi tőkepezések, ennélfogva a mi országunk voltaképpen a külföldi pénzes embereké, mi magunk pedig csak törlesztő, kamatozó igavonói vagyunk hitelezőinknek. Merő képzelgés a mi uraságunk, mikor földünk hitelezőinknek termi a búzát és fővárosi palotáink bére hitelezőink zsebébe folyik.

Nem vádolunk senkit. Hitelezőinknek csak halával tartozunk a nyújtott segítségért, népünket pedig menti a történelmi sors, mely az önvédelem fegyverét kényszeríté népünk kezébe akkor, midőn más népek életbiztonságban szánthattak vethettek, ipart, kereskedést üzhettek és tőkekinceseket gyűjthettek. Ma már biztosságban van a mi életünk is annyira, hogy *nemzeti létünket hódító fegyvertől nem kell féltünk.* Az idők ujja azonban intve mutat a mai kor hódító fegyvereire: a közgazdasági erőkre és vállalkozásokra és ha a népek életversenyében meg akarjuk tartani helyünket és nemzeti létünket, követnünk kell a mai kor élettörvényeit, azokat a törvényeket, melyek a mai haladó népeket a munka, az ipar, a kereskedés, a piaczhódítás csatarendjébe állítják.

A munkára való készülés, szervezkedés, a munka legtermészetesebb

sebb ősi mezeje minálunk a földművelés. Nem kell ezt bővebben fejtegetni olyan országban, melynek java része az Isten két kezével megáldott termőföld és a hol a nép 75 százaléka őstermelésből él.

Mindenek előtt azon kell iparkodnunk egyenként, meg egyesült erőnkkel, de minden erőnkkel, hogy ennek az áldott földnek a javait minél bővebben és minél üdvösebb módon előállíthassuk és nemzeti erőnk fenntartására és gyarapítására fölhasználjuk.

Minden elmélkedés mellőzésével csak azt az egyet kérdezzük: munkában van-e a mi magyar földünk egészen mindenütt, nyújtja-e földünk a mi népünknek mindama javait, melyeket okszerű művelés mellett állandóan nyújthat?

Ez a legelső kérdésünk akkor, a midőn Magyarország gyér népessége mellett évenként 30.000—40.000 (sőt a mult évben 113.000) ember vándorol ki a miatt, mert ebben a Kánaánban nem tudnak megélni.

Hazánkban még nagy termő területek hevernek pusztán, parlagon. Ne menjünk messzire. A Duna-Tisza közén, fővárosunktól alig 2—3 órányira (Kun-Szent-Miklós—Kecskemét—Halas—Izsák közt), a hol egy kis fejedelemség népe boldogul megélhetne, vannak területek, a hol messze földön sem községi élet, sem igazi gazdálkodás nincsen, elvértve akadunk emberi lényre napi járóföldön és a földnek annyira nincs haszna és becse, hogy holdanként 20—25 forintjával sem kell a föld senkinek, pedig ezek a használatlanul heverő (erdő-legelő) homokföldök boldog emberek sűrű telepeinek válhatnának édes outhonává, hogy ha ezeket a szikes, homokos mezőket csatornahálózat árkaiból a Duna, Tisza kövér iszapos árjai öntöznék és termékenyítenék.

A hazai népesség megőrzése, fenntartása és gyarapítása tekintetéből mérhetlen fölélmény lenne magyar földünkön a csatornázás, melynek segítségével veteményes és gyümölcsös kertté varázsolható a nagy alföld, nem is számítva azt, hogy a Duna, Tisza hullámai nemcsak a mezők megtermékenyítésével juttatnák jó kenyérhez a munkás népet, hanem azonfölül hajtóerőt adhatnának az iparnak és a legolcsóbban szállíthatnák piacra a nép terményeit.

Minden ország, mely a maga

népének igazi gondviselője, hogy ha meg akarja őrizni népét a világgá vándorlás elkallódásától, és hogyha jó kenyérhez és állandó, biztos keresethez akarja juttatni a munkás népet, a társadalmat pedig meg akarja óvni a szociális háborgásoktól, minden erejét megfeszíti, hogy az ország földjét csatornahálózattal szője be, hogy a népnek boldog otthonban biztos, jó kenyeret adjon és a nagy tömegű terményeket a legolcsóbban juttassa a termelő kezéből a fogyasztóhoz.

Németország, Franciaország, — Ausztria épen most száz meg százmilliókra menő összegeket szándékoznak csatornaépítésekre áldozni és áldoznak százmilliókat azért is, hogy addig is, míg a csatornák épülnek, ezer meg ezer iparnak és millió munkás kéznek adjanak munkát és keresetet.

Mi már hódítottunk országos áldozattal 400—500 mértföldnyi területet hazánk földjén a közjónak, midőn a Tiszát, Dunát és a mellékfolyókat szabályoztuk, az árterületeket kiszáritottuk, azokból kitűnő szántóföldeket nyertünk, egyúttal pedig a nép egészségét és életét megmentettük a fertőző mocsarak gyilkos párától és a mocsaras vidékeken dühöngő halál pusztításaitól.

Azzal is nagy területeket nyertünk meg a közjólétnek, hogy a filloxera pusztításai folytán a futó homokterületekre szőlőket telepítettünk és ilyen módon új forrásokot nyitottunk a gazda és munkásnép boldogulására.

Ezek az áldásos példák annál sürgősebben buzdítanak az alföldi csatornázás munkájára, minél veszedelmesebb mértékben harapózik országszerte az elszegényedés, a társadalmi elégedetlenség és a kivándorlás. Nagy nemzeti közmunka áldását árasztaná ki a csa-

tornázás már a vízművek építése folyamán, mert az országos beruházás pénzt hozna a munkás elemek közé, keresetet adna a munkátalanoknak, elvonná a kivándorlás ingerét, enyhítené a társadalmi forrongást, a népesedésnek pedig valóságos melegágyakat rakna a biztos kereset alapján, mindenfelé felviruló családi tűzhelyekben.

(D. P.)

A községi közgyűlésből.

A f. hó 9-én d. e. rendes közgyűlést tartott községünk képviselőtestülete, melyben a községi képviselők és az előljáróság tagjai szokatlan érdeklődéssel vettek részt.

A rendes közgyűlést egy rövid helyettesítő képviselőtestületi gyűlés előzte meg, melyet Mátéfy Kálmán főszolgabíró hívta össze és nyitotta meg.

Elnöklő főszolgabíró előadja, hogy Keviczky András ígatót ismét fel kellett függeszteni állásától, minélfogva felhívja a képviselőtestületet, a helyettesítéséről gondoskodjanak.

A képviselőtestület az előljáróságot szólítja fel arra, hogy valakit javaslatba hozzon. Az előljáróság Sperlinger Sómát javasolja, kiből a képviselőtestület egyhangúlag megnyugszik. Sperlinger Soma az esküt a képviselőtestület színe előtt nyomban le is tette.

Ez után Csejthely Lajos bíró nyitotta meg a rendes közgyűlést. A tárgysorozat megkezdése előtt többen interpelláltak. Éder János községi képviselő azért interpellált, hogy miért nem építik már a téglaházat. Szerinte mégis botrányos dolog, hogy ha valakinek csupán 1000 drb téglára van szüksége, kénytelen Martfűről vagy Szentestől hozatni.

Holló Adolf jegyző válasza után elhatározottat, hogy az előljáróság legközelebb költségvetést és javaslatot terjeszen a községi közgyűlés elé.

A községi közgyűlés 60.000 korona kölcsönt kért az államtól iskolaépítésre, de az állam a kölcsönt megtagadta.

A községi közgyűlés elhatározta, hogy újból felír a kormányhoz.

Réti Ferenc községi képviselő indítványt terjesztett elő, hogy a községi előljáróság valami banktól kérjen olcsó kamatra 60.000 koronát iskolaépítésekre.

Hegyi Antal ellenzi a kölcsönt, mert

szerinte a község anyagi körülményei nem engedik meg a kamatos kölcsönt. Hegyi álláspontját nemcsak a maga pártja, de a kormánypártból is többen helyeselték.

Réti Ferenc élesen kikel Hegyi felfogása ellen.

Hegyi vissza utasítja Réti vádját, mire Réti kijelenti, hogy sérteni nem akart.

Végre Hegyi is hozzájárul ahhoz, hogy tegyen kísérletet a községi előljáróság és ha 6 %-os kölcsönt kibír eszközölni akkor tegyen jelelést a községi közgyűlésnek.

Sólya Gyula jegyző kijelenti, hogy vissza vonja az árvaszék felállítására iránt tett indítványát, amennyiben azt az előljáróság sem támogatja.

A szőlők közötti dűlőutak rendezését a vármegye jóváhagyta.

Kovács Elemér jegyző indítványt terjeszt elő az önkéntes tűzoltó egyesület segélyezése tárgyában, esetleg a kötelező tűzoltás életbeléptetése iránt.

Az indítványt kidolgozás végett bizottságnak adta ki a képviselőtestület.

UJDONSÁGOK.

— **Iskolai ünnepélyek.** Az 1848-ik évi törvények szentesítésének emlékét a f. hó 11-én fényesen ünnepelték meg az áll. polg. fiúiskola és a községi polg. leányiskola növendékei és tanítói kara. A polg. fiúiskola ünnepélyét Farkas Béla igazgató nyitotta meg. A növendékek közül többben hazafias költeményt szavaltak, majd pedig hazafias dalokat énekeltek. A fény pontja azonban az ünnepélynek Kocsis Mihály polg. isk. tanár remek költői hasonlatokban gazdag beszéde volt. A polgári leányiskola ünnepélye még fényesebben sikerült mint a fiúiskoláé. Az ünnepi felolvasást Zelenka Jánosné tartotta. Nagyszerűen sikerült Piroška Mirczike, Sövényházy Mariska és Herke Janka polg. leányiskolái növendékek által előadott alegorikus szavalt. Különben a hatást az is mutatta, hogy nem egy férfi szemében láttunk könnyeket gyűlni.

— **Gyula nap.** Gyula napján Nyíri Gyula szolgabíró és Söhllya Gyula városi főjegyzőt az idén is egész özönével az üdvözlőteknek halmozták el közelből és távolból nagyszámu tisztelőik és barátaik. Mindkét helyen az egész előljáróság s az intelligencia majdnem minden tagja megjelent, hogy kifejezzék a névnap alkalmából jókívánataikat és üdvözlőteiket, melyhez mi is a magunkét csatoljuk a közkedvelt, érdemes tisztviselő irányában.

A csongrádi borok.

(Folytatás.)

Ez pedig a negyedik ok: »jól készült boraink mennyisége igen csekély úgy hogy azzal rendes, félbe nem szakadó kereskedést üzni nem vagyunk képesek.« Voltam sokszor asztaloknál, hol így szólítanak fel: »már ez a bor nem jobb-e Madeiránál, Sherry-nél« sat. A mire felelek »ítéletem szerint, nem«; de nagyjában, tegyük fel hogy jobb, s valami kül kereskedőnek igen megteszenék, s ez így szólna: »egy aranyat adok egy palackért, hogy 10 ezer palackra van szükségem,« s akkor rendszerint az sült ki: csak néhány akó van a pinczében s raritás!! Ez pedig kereskedésre nem való. Találsz itt ott egy jó hordó neszemélyeit, somlaít sat. nem tagadom, de kereskedésre ezer meg ezer hordó kell, mind jó s egy forma, s minden esztendőben rendszeren. Már a részrehajlatlan, magát s hazáját tul nem becsülő olvasót kérdem: »ezt ma ki tudjuk-e állítani? Én azt felelem rá nem.«

Im az ötödik s legfontosb ok: »a gazdagabb rész természetes gondatlansága t. i. s a hatalmas szokás.« Az emberek s kivált dúsabbak igen kívánják a jót, de

keresni restek, s nem mindig akarják, vagy ha akarják is, nem tudják rendszerint hol keressék: s így nem elég a jót készíteni, hanem azt ajánlani s az ahhoz férhetést könnyíteni is kell. Már e részben mit tettünk? Valóban mondhatni »semmit«, mert mint szokásom mondani: »a kevés a szám-minek tőszomszédja«, s ha nem keres minket a vevő, bizony soha vele nem találkozunk: s így sem adás sem vevés, mert mi őt nem keressük. Mit művel e tekintetben a rajnai, franciai, természető sat.? Ő sem keresi a vevőt, de azokat megbízottai által keresetli, s így közép személy, ki a természető s fogyasztó közt áll, az a minek legnagyobb hiával vagyunk, s a melynek a természető azon nagy hasznát köszöni, hogy az mindig mozogván s hasonlítván, s a vevők ízlését nyomozván, őt a tett javításokra figyelmeltetheti, s eszközléseit az uralkodó ízléshez alkalmaztatásra irányozhatja: midőn a fogyasztót minden gond s kereséstül felmenteni, s kívánsága szerint a világ minden borait pinczéjébe állítja. Ily közép személyeknek, kik szorosán sem természető, sem fogyasztó sorban nem állnak, köszönhetik a francia, angol sat. természetők s kézművezek kész javaiknak oly nagy mértékben eladhatását.

Ezen öt főokot összevonván azt következtetem végre: hogy boraink híre s kelete évről évre azért esőkkentebb; mert

kereskedni akarunk borkörültsi ismereteink józanítása s tökéletesbb belső elrendelése előtt; a mi más szóval nem egyéb! — aratni akarunk szántás előtt; vagy — — —

Hogy a dolog így áll nem tagadhatni, s mivel így áll, mit kell tenni? »Mindenek előtt a borkörültsi ismeretet lehetőségig kifejtetni s tágitni, a közösülési módokat pedig könnyíteni kell;« mert ezek által okvetetlen emelkedni fog a bor bece s így ára is, szállítása ellenben olcsodni, a mi által a vám terhe minden esetre, ha megmarad is, könnyebbül, mert az alkusommából kevésb rovatik le.

Hihető a vám le fog szállíttatni, vagy a mi még hihetőbb, egészen megszűnend, mert a közmonachia tartományival mostani egybekapcsolatásunk természet-elleni, s ekkép nem is állhat fen soká már; mivel azonban a jövődőt bizonyosan nem tudjuk, ne várjuk resten s karnyugva azon időt, hanem munkálkodjunk s fáradjunk úgy, mintha a vámbilincs soha nem tágnulna, mert így cselekedvén, egy kicsit minden esetre segítendünk magunkon, habár körülményeink kedvetlenek is, állapotunkat pedig nagyon emelendjük, ha a világ esetei kedveznek, a mit remélek s hinni szeretek!

(Folyt. köv.)

— **A rófmérték kitiltása.** Több oldalról panasz merült fel az iránt, hogy a régi rőf használata sok visszaélésre ad okot, s nagyon sok esetben okozza a károsodást, mert a vevő nem láthatja, hogy a régi méretű rőfön, hol vannak az új mérték jelei, beosztása. Ennélfogva legújában a belügyminiszter elrendelte, hogy a hatóságok figyelmeztessék a közönséget arra, miszerint, bár a méter 25 év óta kötelező, mégis a régít használják: most már tehát szigoruan utasította a hatóságokat hogy minden olyan esetben, mikor a régi mértékek használatáról értesülést nyernek, a kihágási eljárást indítsák meg. Ezt jó lesz tudni a közönségnek is, de főleg a kereskedőknek.

— **Állatsereglet és panoptikum.** Talán sohasem volt még szerencsénk olyan érdekes látványosságban gyönyörködni Csongrádon, mint a mult héten Koczka Antal állatseregletében és panoptikumában. Az állatsereglet az egész Osztrák- és Magyarmonarkhia mozgó állatseregletei között a legnagyobb. Bámulatot kelt a vadállatok idomítása. Hajmeresztő, de nagyszerű. A panoptikuma pedig nemcsak a szemet gyönyörködteti, de tudományos értékkel is bír. Különösen érdekes a fejlődéstani része. A mai előadásán *Sztopka Ferencz* helybeli fodrász segéd, aki jelenleg Gyánti Józsefnél van alkalmazva, az állatsereglet *Mr. Fernando* állatszelidítővel fogadott, hogy egy nagy csapat vadállat közt megfogja öt nyírni és borotválni, utána pedig boroznak a ketreczben. Érdekes lesz még — hogy hétfőn négy helybeli úr szintén abban a ketreczben kalabriast fognak játszani. Az állatsereglet 30 vagon rakományt foglal magában, 16 orosz-lán és a többi vadállatok, ami a Barnum Cirkusban sincs. A Cirkus keddig marad itt, kedden Szentesre megy. Ajánljuk a művelt közönség figyelmébe.

— **A Gyermekek-Divat,** nyolczadik évének hetedik száma a szokásos dus tartalommal megjelent. Rendkívüli gazdagságu nyolczoldalas főlapján a legújabb divatot számos képpel, bő magyarázattal ismerteti, a mit megkönnyít a kétoldalas szabásmintaiv. Színes divatképe hónaponként a legremekébb öltözéket ábrázolja, míg a kézimunka-mellékletén az egyszerűtől egészen a pompásig való kézimunka-magyarázatokat hozza oly könnyen megérthető modorban, hogy ma már számos leányiskola tenitőlapjává vált. E mellett olvasói mulattatásáról sem feledkezik meg. A minden számhoz mellékelt szórakoztatót kedves novellák, háztartási tudnivalók és egyéb jótanácsok töltik ki. A hónaponként kétszer megjelenő Divat Ujságn nagyon olcsó. Postán való szállítással negyedévre két korona husz fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban. Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. szám.

Közgazdaság.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Leány és fiu biztosító intézet. Ezen intézet 38-ik kezelési éve, melynek jelentése Schwarz Ármín elnöklése és számos tag részvétele mellett márcz. 31-én tartott közgyűlésen előterjesztett, ismét minden tekintetben kedvező és sikeres volt.

A jelentésből a következő figyelemre méltó adatokat kivesszük: 1900-ban új beiratkozás volt 14,969 jutalékrész, tulnyonó részben a fiatalabb korosztályokban, ami tekintettel a mult esztendőben általánosn uralkodott rossz kereseti viszonyokra igen tekintélyes eredménynek nevezhető. Nászjutalékok és visszafizetések fejében kiutalványoztatott: k. 509,264.90.

A díjtartalék az 1900-as eredményből való korona 1.271,917.19 átutalásával 5.780,652 — koronára emelkedett, a többi tartalékokhoz k. 115,517.81 esatoltatott, úgy hogy azok összege: k. 826,410.29. A hivatalnoki nyugdíjalap részére k. 4000 szavaztatott meg és ennek összege immár k. 646,85.29. Bevétel volt korona 2.125.992.40.

A mérleg végösszege k. 6.717,255.21, mely a következő tételekben nyeri fedezetét: Intézeti épületek — k. 15,046.68 leírása után k. 1,489,622.16. Elsőrendű 4 1/2%-os állam- és egyéb óvadékképes értékpapírok k. 2,164,092.—. Takarékbetétek k. 2,171,392.01. Köl-

csönök saját kötvényekre k. 269,053.11. Hátralékos díjak korona 429,370.31. Szerelvények — k. 5335 leírása után k. 10,000. — Hivatalnoki nyugdíjalap betétei k. 60,510.97. Készpénzkészlet: k. 123,304.75. A jelentés és mérleg helyesléssel tudomásul vétetett és miután Grünwald Mór, városbíró indítványára Schwarz Ármín elnöknek, Kohn Arnold vezérigazgatónak, az egész igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak, valamint az intézet matematikusának Bogdy S., a budapesti kereskedelmi akadémia tanárának köszönet és elismerés szavaztatik, újra megválasztattak a felügyelő bizottságba egy év tartalmára: Dr. Alexander Bernát tanár, Dr. Simonyi Zsigmond tanár, Heger József, Seifensieder József, Wertheimer Albert és Wel J. Dávid. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldettek: Bla-

zek J. Antal és jelitai Woyciechowszky Vilmos a magy. leszámítoló és pénzváltóbank főtisztviselője.

A jelentés kapcsán közöltetett, hogy 1901. márcz. 20-án dr. Stamberger Ferencz kir. közjegyző közbenjárásával 7 darab egyenként 1000—1000 koronáról szóló díjmentes nyereménykötvény kisorsolása megejtetett. Kisorsoltattak a következő alapkönyvszámok: 1337. Toch Samu ur Budapest, 4543. Grujicie Vljako A. ur Bjelina. 688. Bruck Vilmosné urnő Nyir-Bátor, 3489. Lakatos Gyula ur Szil-Németi, 5493. Guttmann Gerson ur Pécs-Ujfalu, 6720. Németh József ur Székesfehérvár, 3165, Lindenbaum József ur Budapest.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

1.000.000

KORONA

ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY.

Az összes 50.000 nyeremény **JEGYZÉKE.**

A legnagyobb nyer. legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer.	400000
1	„	200000
2	„	100000
1	„	90000
1	„	80000
1	„	70000
2	„	60000
1	„	40000
5	„	30000
1	„	25000
7	„	20000
8	„	15000
31	„	10000
67	„	5000
3	„	3000
432	„	2000
763	„	1000
1238	„	500
90	„	300
31700	„	200
8900	„	170
4900	„	130
50	„	100
3900	„	80
2900	„	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

KIVÁLÓ SZERENCSE

TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Öt millió koronánál többet nyertek nálunk nagyra-becsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nem-sokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy **50,000**

PÉNZNYEREMÉNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizenhárom millió 160,000** koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az első osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

- egy nyolczad (1/8) frt — **75** vagyis **1.50** kor.
- egy negyed (1/4) » **1.50** » **3.—** »
- egy fél (1/2) » **3.—** » **6.—** »
- egy egész (1) » **6.—** » **12.—** »

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnali, de legkésőbb

f. év április hó 21-ig
bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa

BANKHÁZ

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték osztályai:

- Váczi-körut 4.**
- Muzeum-körut II.**
- Erzsébet-körut 54.**

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest.**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... kor. összegben } utánvételezni kérem }
} postautalvánnyal küldöm } Nemtetsző törlendő.
} mellékelem bankjegyekben (bélyegeken.) }

Pontos cím: _____

Köhögők és hurutos szenvedőknek a

— Kaiser —

mell-bonbon
a legbiztosabb
gyógyszer

2650

közjegyzőileg
elismert
bizonyítvány

Egyedüli álló bizonyítéka a biztos segítségnek **köhögés, reketség, hurut és elnyálkásodásról.** 1 csomag 20 és 40 fillérér kapható Csongrádon

Ungváry József

gyógyszerésznél

Dr. Schvarcz Izsó

belgyógyász, női és gyermekorvos, áll. trachoma orvos, ajánlja magát a szenvedő betegek sikeres gyógyítására.

Lakik Dob-utca 6. sz. a nagy ártézi kút átellenében.

Tűvelmeztesítés! A híres MAUTHNER FÉLE MAGYAK zacskóin rajt áll a MAUTHNER-NÉV. A melyen nincs rajt, az

NEM MAUTHNERTŐL való és ha mintolyant ajánlják tessék visszautasítani!

Jobb és megbízhatóbb gazdasági- és kerti-magvak

nem léteznek, mint a minőket

27 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN

Irodák és raktárak { VII. Rottenbiller-utca 33. (Közüti villamos megállóhelye.)

Elárúsító helyiségek { VI. Andrásy-ut 23. (A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.

Nagy: Mondd csak kérlek Balog, vettél magadnak már osztály-sorsjegyet?

Balog: Még nem, mert nem tudom, melyik a legszerencsésebb főáruda.

Nagy: A legszerencsésebb főáruda

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már **kétszer** nyerték nála a jutalomdíjat!

Balog: Mi az a „jutalomdíj”?

Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeremény

6000,000

korona. Én ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálnak ki, a húzás után azonnal lakásomon van a húzási jegyzék.

Balog: Mi az ára az első osztályú sorsjegyeknek?

Nagy: $\frac{1}{1}$ sorsjegy 12.— kor. $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6.— kor. $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3.— kor. $\frac{1}{8}$ sorsjegy 1.50 kor.

Balog: De hogy rendeljem meg a sorsjegyet?

Nagy: Veszél egy 2 krós levelező-lapot, kiválasztol az alábbi számok közül egyet vagy többet és megírod, hogy küldjék utánvétellel a címre. Ha a pénzt postautalványon előre beküldöd, elegendő, ha a szelvényre ráírod a címedet és a számot, a melyet kiválasztottál.

Balog: Ez nagyon egyszerű és nem is drága!

Nagy: De ne várj soká és rendelj azonnal.

Balog: Akkor sietek, azonnal írok és rendelék egy szerencseszámot

BIHARI EDE

főelárusítónál

Budapest, Városház-utca 14.

Számjegyzék:

14116 $\frac{1}{2}$	57894 $\frac{1}{2}$	80505 $\frac{1}{1}$	23525 $\frac{1}{2}$	43222 $\frac{1}{4}$
78010 $\frac{1}{8}$	45731 $\frac{1}{8}$	80531 $\frac{1}{4}$	14129 $\frac{1}{2}$	23535 $\frac{1}{1}$
69559 $\frac{1}{8}$	18415 $\frac{1}{8}$	28652 $\frac{1}{2}$	98404 $\frac{1}{4}$	25819 $\frac{1}{4}$

Clayton & Shuttleworth

Váczl-körút Budapest 63. sz.

mezőgazdasági gépgyárosok által a legújantársabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek továbbá Jargány-cséplőgépek, löhère-esőplők, tisztító-posták, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répaavágók, kukorica-morzsolók, daráló, 616-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minenon egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kint, natra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.